

Zloupotreba vladajućeg položaja - vježbe

Izv. prof. dr. sc. Jasminka Pecotic Kaufman, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, j.pecotic@ekofak.hr
Pravo tržišnog natjecanja, EFOS i PFOS, 23.-24. siječnja 2019.





Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union



1

Primjer 1.



- Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja protiv HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. i T-Mobile Hrvatska d.o.o. (po zahtjevu VIPnet d.o.o.)
- Rješenje od 12. srpnja 2007.

2

Kontekst i predmet postupka



- Telekom tržište
 - HT (*incumbent*) + T-Mobile (itd.)
 - Novi konkurenti (VIPnet itd.)
- VIPnet tvrdi da su HT i T-mobile sklopili sporazume o pružanju telekomunikacijskih usluga s Korisnicima koji su u suprotnosti s odredbama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja
- 24 Okvirna ugovora s ključnim poslovnim korisnicima
 - Pravnim osobama koje imaju visok tržišni udio te financijsku snagu na mjerodavnim tržištima, različitim od tržišta na kojima djeluju poduzetnici HT d.d. i T-Mobile d.o.o.

3

Sporne odredbe



- „Engleska klauzula”
 - Korisnik/kupac telekomunikacijske usluge obvezuje izvijestiti HT d.d., odnosno T-Mobile d.o.o. o bilo kojoj ponudi koju pod povoljnijim uvjetima nude drugi dobavljači (konkurenti) i kojom se korisniku/kupcu HT-a, odnosno T-Mobile-a dopušta da prihvati tu ponudu samo ako mu HT d.d. i T-Mobile d.o.o. odbiju prodavati robu/pružati usluge pod tim povoljnijim uvjetima
- Uz obavijest o ponudi vežu se dodatne pogodnosti za Korisnika (npr. u obliku ostvarivanja popusta) ili obavijest koja se odnosi na otkrivanje podatka vezanog uz prihode konkurenta („telekomunikacijske usluge ograničenog opsega”)
- Korisnik/kupac telekomunikacijske usluge poduzetnika HT d.d. i T-Mobile d.o.o. obvezuje se da će koristiti i sve buduće telekomunikacijske usluge koje će ti poduzetnici nuditi na tržištu

4

Mjerodavno tržište proizvoda

1. Tržište javne govorne usluge u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži u mjesnom i međumjesnom prometu za poslovne korisnike;
2. Tržište javne govorne usluge u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži u međunarodnom prometu za poslovne korisnike;
3. Tržište javne govorne usluge u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži u nacionalnom prometu za poslovne korisnike;
4. Tržište javne govorne usluge u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži u međunarodnom prometu za poslovne korisnike;
5. Tržište telekomunikacijskih usluga koje obuhvaćaju prijenos govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog, osim javnih govornih usluga tj. pružanje usluga pristupa Internetu za poslovne korisnike te
6. Tržište telekomunikacijske usluge zakupa vodova.

5

Tržišni udjeli


- Struktura tržišta




6

Ocjena Agencije – učinci

- Engleska klauzula u predmetnim ugovorima usko je vezana uz obvezu korisnika usluge da većinu ili sve svoje potrebe za uslugom nabavlja od poduzetnika HT d.d. i njegovog povezanog društva, poduzetnika T-Mobile d.o.o., posebno, ako korisnik usluge mora otkriti tko je učinio bolju ponudu.
- Agencija je uvidom u pojedine predmetne Okvirne ugovore nesporno utvrdila kako u slučaju kršenja opisane obveze HT d.d. i T-Mobile d.o.o. mogu, bez štete za ugovor, jednostrano smanjiti visinu posebnih popusta.
- Rečeno za cilj ima zatvaranje mjerodavnog tržišta za konkurente i nemogućnost prodaje proizvođačavanje usluge različite robne marke konkurenata poduzetnika HT d.d. i T-Mobile d.o.o., što ima za posljedicu ograničavanje tržišnog natjecanja i ograničenje između različitih robnih marki (inter-brand) konkurenata poduzetnika HT d.d. i T-Mobile d.o.o.
- Ugovaranje „engleske klauzule“ u konkretnom slučaju predstavlja teško ograničavanje tržišnog natjecanja, posebno kada se uzme u obzir činjenica kako je poduzetnik HT d.d. poduzetnik koji je bivši monopolist, otprije prisutan na tržištu i djeluje na tržištu, za razliku od novih (potencijalnih) ili stvarnih tržišnih takmaca koji tek pristupaju tržištu ili su tek u zadnje vrijeme prisutni na tržištu.



7

Usporedna EU praksa


- Irish Sugar/Commission T228/97
- Michelin/Commission T-203/01



8

Primjer 2.


- Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja protiv Blitz film i video distribucija d.o.o. i Duplicato media d.o.o. (po zahtjevu Kino Zadar film d.d.)
- Rješenje od 24. veljače 2011.



9

Argumenti lokalnog kino prikazivača


- Argumenti lokalnog kino prikazivača
- Mjerodavno tržište
- Struktura tržišta – tržišni udjeli
- Vladajući položaj
- Zlouporaba vladajućeg položaja



10

Mjerodavno tržište

- Mjerodavno proizvodno tržište: tržište kino distribucije
- Mjerodavno zemljopisno tržište: Republika Hrvatska
- Povezano tržište javnog prikazivanja filmova
- Zemljopisno tržište: Grad Zadar



11